

Как нашенецът зад океана стана македонец

"В Чикаго ли сте или минавате през него, не забравяйте, че ний държим единствената най-добре уредена българска гостилница, където се сервират вкусни и винаги пресни нашенски ястия с най-умерени цени. Прислуга чиста и бърза. Съдържател Димитър Ставрев / Даскало/ от гр. Лерин, Македония."

Това е рекламата на "Най-старата българска гостилница "Нова България" в Чикаго, щата Илинойс, в 20-те години на миналия век. Поместена е с още над 70 свои посестрими в първия том на "История на българската емиграция в Северна Америка" - плод на многогодишната събирателска дейност на д-р Иван Гаджев. Това уникално изследване обхваща периода 1860-1944 година. Тук са и първите ни изселници, избягали от турския гнет, и гурбетчиите, и "галениците на американската мечта" - преуспели нашенци със своя диря и принос за разцвета на Новия свят. Задомяването и натурализирането, поминъкът и културно-просветните прояви, сдруженията, православната църковна общност, емигрантската преса - всички страни от задкокеанското битие на българина са осветлени

прецизно и колоритно, с много фотоси и илюстрации. В 120 страници приложение е изложен богат документален материал - фотографии и кратки данни за над 100 обикновени емигранти, факсимилета на вестници, реклами, писма и пр.

Д-р Гаджев обаче е обезпокоен от това, че македонски автори започват да фалшифицират и историята на северноамериканската емиграция. До август 1944 г. там няма нито един вестник, писан на македонски език, нито едно букварче, нито афиши, реклами, снимки. Няма изследване по въпросите на емиграцията, сочещо сведение или статистика за македонци като отделна национална група. Неотдавна обаче македонската историчка Ратка Шапас му изпратила своята "История на македонското изселничество в Канада и САЩ". "Първите 86 страници са пълен фалшификат, възмушава се нашият сънародник. Визма си чисто български вестници и ги обявява за македонски - на някои дори не е сменила определението "български" в заглавието. Или пък пише най-свободно,

БЪЛГАРСКА БРЪСНАРНИЦА
— НА —
АЛ. Н. ТЕРЗИОВСКИ
1224 MADISON AVE., — MADISON, ILL.

Въ центъра на Българската колония в града ни притежаваме модерна и добър уредена с всички удобства, Бръснарница и бани за кълене, които се помъщават в собственото ни здание.

Работа чиста и прислуга бърза, елате и се уверете.

Ал. Н. Терзиовски

Съ почитание:
Александръ Н. Терзиовски,
отъ с. Котинецъ, Костурско.

Рекламите от 20-те години на XX век показват националните чувства на първите ни емигранти.

че през 1903 г. в САЩ имало 500 македонци, но източник не сочи. Вторият македонски автор на проблема обаче ще цитира нейната книга като извор, третият - първите двама. И ето ти раждането на "истина" от две майки лъжи".

Тази измама според д-р Гаджев е по-опасна и отровна от фалшифицирането на хиляди долари - те ще се похарчат, а историческият фалшификат остава. Човекът, създал сам институт и музей за историята на българската емиграция, е разтревожен от бездействието и безразличието на официалните институции у

нас. Почти всяка година след промяната той си идва в България - нито един историк досега не се е заинтересувал от делото му, камо ли политик. Затова пък трима души от Скопие му дошли на крака в Гоце Делчев - журналисти и представител на тамошното министерство на изселниците. Искали разрешение да работят в неговите архиви, поканили го да направи изложба в македонската столица. В същото време за екземпляра от първия том на историята си, които пратил на премиера, президента, патриарха, външния ни министър,

посланик Пардю, д-р Гаджев не получил дори формалната благодарност, тиражирана по протокол от секретарката...

Освен тази книга нашият емигрант е написал още две - документално изследване на масовите убийства след Девети у нас и биография на известния дисидент Илия Минев. 40 000 лв. е дал за издаването им без почти никаква възвръщаемост, защото ги раздава безплатно. Надявал се е на съдействие от Външно министерство за разпространяване на историята на емиграцията сред нашите общини в чужбина - на-

празно. Д-р Иван Гаджев страда не за себе си, а за делото на българщината, на което се е посветил. Стореното от него в родния му град е не само национално богатство, но и морален пример, тъй липсващ днес. Макар и огорчен, този родолюбец с възрожденско сърце продължава да оре в нивата си - готви втори и трети том на историята, поредица биографии на известни наши емигранти и др. А в Гоце Делчев вратата му е отворена за всеки, който иска да се докосне до автентичния дух на една България, преселена зад океана.

Г-жа ИРИНА К. ЯНОВА и ДИМИТЪРЪ К. ЯНОВЪ.

ЕДИНСТВЕНИЯ БЪЛГАРСКИ ХОТЕЛЪ И ГОСТИЛНИЦА

NEW DROVERS HOTEL

1st Str. and St. Clair Ave., E. St. Louis, Ill.
Телефони: Ст. Клеръ 1424-елъ и Истъ 2931.

Ний притежаваме единствения най-голям, най-модеренъ и съ всички приспособления български хотелъ в Истъ Ст. Луисъ, Илинойсъ, когото държимъ отъ 6 години насамъ. Всичко е наредено по американски, както хотела тъй също и гостилницата.

Хотела ни се намира въ най-индустриалната частъ на града и е само 3 минути ходъ отъ най-големитъ месарни фабрики. Хотела ни е снабденъ съ парно отопление и електрическо осветление. Кога идвате въ града ни, дойдете направо при насъ кждто ще Ви услужимъ.

Съ почитание,
ДИМИТЪРЪ К. ЯНОВЪ,
отъ с. Горно Броди, Сърско.